

Skovdyrkerforeningernes vedtægter

J.nr. 2:8032-437/fa

Rådsmødet den 25. november 1998

1. Resumé

Den 30. juni 1998 modtog Konkurrencestyrelsen Skovdyrkerforeningernes (herefter SDF) anmeldelse af foreningernes vedtægter med anmodning om en fritagelse jf. konkurrencelovens § 8, stk. 1 fra forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1. Der er tale om vedtægter, indgået før 1. januar 1998. SDF har ikke anmodet om en ikke-indgrebs erklæring jf. konkurrencelovens § 9, men foreningerne har ønsket at opnå en gruppefritagelse.

SDF, der hovedsagelig har de mindre skovejere som medlemmer, er organiseret i 15 lokalforeninger fordelt over hele landet samt én forening, der fungerer som sekretariat og som centralt kontaktorgan overfor myndigheder og organisationer på vegne af lokalforeningerne.

De lokale skovdyrkerforeningers vedtægter giver bl.a. mulighed for koordineret salg af medlemmernes skovprodukter, omfattende dels *råtræ* (løv- og nåltræ) og dels *juletræer og pyntegrønt*.

Spørgsmålet om SDFs ønske om at få en gruppefritagelse har været forelagt Erhvervsministeriet, der har henvist foreningerne til at ansøge Konkurrencestyrelsen om en individuel fritagelse fra forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1.

Rådet skal tage stilling til, om betingelserne for opnåelse af en ikke-indgrebserklæring eller en fritagelse iht. konkurrencelovens § 9 hhv. 8 stk. 1 er opfyldt. Efter de foreliggende oplysninger skønnes det, at foreningernes fælles salg udgør en så relativ beskedent andel af det danske marked for de relevante produkter (råtræ og juletræer/pyntegrønt), at det ikke kan være af betydning for den virksomme konkurrence på disse markeder. Det fælles salgs andel af hjemmemarkedet udgør ca. **% for råtræet og ca. **% for så vidt angår juletræer og pyntegrønt. Der kan derfor meddeles foreningerne en ikke-indgrebs erklæring i medfør af konkurrencelovens § 9.

2. Beslutning

Uanset, at SDF i anmeldelsen ikke har anmodet om en ikke-indgrebs erklæring, meddeles det foreningerne, at der kan gives en ikke-indgrebs erklæring i henhold til konkurrencelovens § 9. Dette begrundes med, at foreningernes fælles salg udgør en relativ beskedent andel af den samlede omsætning af henholdsvis råtræ og juletræer/pyntegrønt, hvorfor det ikke kan anses at være af betydning for den virksomme konkurrence på de relevante markeder og derfor ikke er i strid med forbudet i konkurrencelovens § 6 stk. 1 jf. stk. 3.

Da betingelserne for at opnå en ikke-indgrebs erklæring iht. konkurrencelovens § 9 er til stede, er der ikke taget særskilt stilling til anmodningen om en fritagelse i henhold til konkurrencelovens § 8 stk. 1.

3. Sagsfremstilling

3.1 Baggrund og procedure

Den 30. juni 1998 modtog Konkurrencestyrelsen SDFs anmeldelse af foreningens vedtægter med anmodning om en fritagelse fra forbudet i konkurrencelovens § 6 stk. 1 og stk. 3, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 1. SDF har ikke anmodet om en ikke-indgrebs erklæring jf. konkurrencelovens § 9, men henviser til, at man ønsker at opnå en gruppefritagelse.

Dansk Skovforening og SDF rettede under forberedelsen af den nye konkurrencelov i april 1997 henvendelse til Folketingets Erhvervsudvalg vedrørende de specielle forhold, der gælder for

skovbruget. Foreningerne henviste til den svenske konkurrencelov, hvor der efterfølgende blev vedtaget en tilføjelse, der fritog visse typer af kooperativt samarbejde indenfor svensk skovbrug, gartneri og landbrug fra forbudet i loven. Med henvisning hertil foreslog organisationerne, at der blev indarbejdet lignende bestemmelser i den danske konkurrencelov. Man fremhævede betydningen af de kooperative aktiviteter, der foregår indenfor dansk skovbrug, som ville blive bragt i fare, hvis de blev ramt af forbudet i den kommende lov.

Erhvervsministeren har i besvarelsen af 2 spørgsmål [1](#) vedrørende foreningernes henvendelse henvist til muligheden for Skovdyrkerforeningerne til at ansøge om individuel fritagelse fra forbudet i den nye konkurrencelovs § 8 stk. 1, før der bliver taget stilling til en eventuel gruppefritagelse.

SDF har haft sagsfremstillingen fremsendt til høring og har kommenteret den i brev af 3. november 1998.

3.2 Skovdyrkerforeningerne

SDF består af 16 foreninger omfattende 15 lokale foreninger, hvor skovejerne er organiseret og en forening, der kaldes De Danske Skovdyrkerforeninger, der har lokalforeningerne som medlemmer og som varetager diverse fælles sekretariatsfunktioner for lokalforeningerne. Lokalforeningerne dækker hele landet. Foreningerne har i alt ca. **medlemmer, der fortrinsvis er landmænd. Men også andre erhvervsdrivende, institutioner og kommuner, der råder over et skovareal, er medlemmer.

SDF er associeret medlem af Dansk Skovforening (DS). Desuden er enkelte medlemmer af SDF tillige medlem af DS. DS har oplyst, at en stor del af lokalforeningerne abonnerer på at få tilsendt DS vejledende prislister på råtræ som fax-service.

De Danske Skovdyrkerforeninger, hvis bestyrelse udgøres af formændene for de 15 lokalforeninger, varetager lokalforeningernes interesser over for bl.a. erhvervslivet, offentlige myndigheder og repræsenterer dem i diverse udvalg. Foreningen driver et sekretariat, der tager sig af kontakten til myndigheder og af uddannelsesspørgsmål.

3.3 Foreningernes vedtægter

De lokale skovdyrkerforeningers formål er i henhold til de anmeldte vedtægter at varetage natur- og miljøforvaltningsopgaver, formidle skoventreprenørydelser samt yde medlemmerne konsulenttjeneste og afholde kurser. Disse aktiviteter kan ikke anses for at have konkurrencebegrænsende virkninger på markedet.

Af nogle af lokalforeningernes vedtægter fremgår, at de træder i kraft, når de er godkendt af Miljø- og Energiministeriet (fx. Sydlige Sjælland og Møn), andre når de er godkendt af Landbrugsministeriet (Midtjylland).

Vedtægterne giver desuden den enkelte forening mulighed for at bistå medlemmerne med fælles salg af deres skovprodukter, dels af råtræ (løv- og nåletræ) og dels af *juletræer og pyntegrønt*. Det fælles salg, der sker som kommissionssalg, kan være nødvendigt, fordi medlemmerne fortrinsvis er mindre skovejere, der ikke hver især kan levere tilstrækkelige mængder råtræ til at indgå kontrakter af en størrelse, der opfylder industriens og juletræsgrossisternes krav. Salget kan ske inden for den enkelte forening eller i fællesskab mellem to eller flere lokalforeninger.

SDF skønner, at medlemmernes samlede årlige hugst af råtræ varierer mellem *og *m3, hvoraf mellem *og *m3 svarende til mellem * og *% afsættes gennem foreningernes fællessalg. Resten sælger medlemmerne direkte til aftagerne eller anvendes af medlemmerne selv. Det råtræs salg, der årligt formidles af foreningerne har en værdi af ca. * mio. kr. En del af det formidlede salg foregår som nævnt i samarbejde mellem flere lokalforeninger og denne del af det fælles salg udgør ca. * mio. kr.

For så vidt angår *juletræer og pyntegrønt* skønner SDF, at medlemmernes salg i alt udgør * - * mio. kr., hvoraf ca. * mio. kr. af salget formidles gennem foreningerne. Det oplyses, at ca. * % af medlemmernes salg eksporteres, hvorfor deres indenlandske salg af juletræer og pyntegrønt har en størrelsesorden af *- * mio. kr. Lægger man til grund, at forholdet mellem fælles salg og individuelt salg er det samme for salget til indlandet, vil ca. * mio. kr. af det indenlandske salg ske som fælles salg gennem foreningerne. Formodningen taler dog for, at det især er ved salg til eksport, at der kræves sådanne kvantiteter, at det kan være nødvendigt at foretage fælles salg. Derfor er det fælles salg af juletræer og pyntegrønt til hjemmemarkedet formentlig lavere end de anførte * mio. kr.

3.4. Markedet

a) Det relevante marked.

Det relevante *produktmarked* omfatter dels salg af dansk råtræ og dels salg af danske juletræer og pyntegrønt.

Det relevante *geografiske marked* er Danmark. Danmark er et relativt homogent marked med korte transportafstande og god infrastruktur. Det skønnes, at en stor del af det fælles salg af råtræ afsættes på hjemmemarkedet og på trods af, at ca. * % af medlemmernes produktion af juletræer og pyntegrønt eksporteres (fortrinsvis gennem eksportgrossister), må det relevante geografiske marked for foreningerne tilsammen anses for at være *Danmark*.

b) SDFs markedsandel

SDFs andel af den danske produktion af *råtræ* fremgår det af følgende oversigt:

Råtræproduktionen (hugsten) i Danmark 1996 fordelt på udbydere

Udbyder	m3	%
Dansk Skovforenings medlemmer	*	*
Skov- og Naturstyrelsen	*	*
Skovdyrkerforeningernes medlemmer	*	*
Det danske Hedeselskabs medlemmer	*	*
Andre skovejere	*	*
Total hugst *)	1925.800	100,0

<SMALL>*) Kilde: Statistisk Årbog 1997</SMALL>

<SMALL>Anm. For en række af udbyderne er produktionens størrelse baseret på et skøn.</SMALL>

Det fremgår af tabellen, at SDFs medlemmer i 1996 havde en årlig råtræhugst på *m3, hvilket udgør omkring * % af den totale hugst. Der er tale om et skøn fra SDFs side. Opgjort som andel af den samlede råtræforsyning i Danmark, der udgør 2.260.000 mio. m3, har SDF en markedsandel på godt *%. Det fælles salg gennem lokalforeningerne - som er det salg, der er relevant i forhold til konkurrenceloven - udgør omkring *m3 årligt. Det svarer til godt *% af råtræforsyningen i Danmark.

Der er i alt ca. 20.000 skovejere i Danmark. De fleste store skovejere er organiseret i Dansk Skovforening. Nogle skovejere er medlem både af SDF og Dansk Skovforening. De mindre skovejere er organiseret i SDF (ca. *medlemmer) eller Det danske Hedeselskab.

For så vidt angår salget af *juletræer og pyntegrønt* til hjemmemarkedet står SDFs medlemmer for et salg på ca. * mio. kr., svarer til omkring *% af det danske marked, der skønnes at være på omkring * mio. kr. regnet i producentpriser.

De større juletræsdyrkere er organiseret i en anden forening, nemlig Dansk Juletræsdyrkerforening, hvis aktivitet især omfatter eksporten af juletræer og pyntegrønt. Denne forening har indgivet særlig anmeldelse af vejledende priser.

4. Vurdering

4.1. Spørgsmålet om aftalen er omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1 jf. stk. 3.

Det i de af SDF anmeldte vedtægter hjemlede fælles salg gennem forningerne af medlemmernes skovprodukter og ikke mindst det fælles salg, der sker i samarbejde mellem flere lokalforeninger udgør en så relativt beskedne andel af det danske marked for de relevante produkter (råtræ henholdsvis juletræer/pyntegrønt), at det ikke kan anses at være af betydning for den virksomme konkurrence på disse markeder. Vedtægtsbestemmelserne findes derfor ikke at være i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1 jf. stk. 3.

4.2. Spørgsmålet om en erklæring om ikke-indgreb, jf. konkurrencelovens § 9

Ved vurderingen af, om der kan opnås en ikke-indgrebs erklæring skal der tages stilling til, om vedtægtsbestemmelserne - dvs. specielt muligheden for formidling af fælles salg medlemmernes produkter gennem foreningerne - kan siges at have en sådan indflydelse på prisdannelsen, at de hindrer en virksom konkurrence på det danske marked for råtræ og juletræer/pyntegrønt.

For så vidt angår *råtræet*, gælder det, at foreningernes fælles salg udgør omkring *m3 årligt, hvilket svarer til ca. *% af det danske marked for råtræ. Ca. *m3 heraf foregår i samarbejde mellem flere lokalforeninger, mens resten, ca. *m3 formidles af den enkelte forening.

For så vidt angår *juletræer og pyntegrønt* har medlemmerne totalt en eksportandel på omkring *%. Medlemmernes afsætningen til det indenlandske marked, der anslås til omkring * mio. kr. udgør ca. * mio. kr., hvilket svarer til en markedsandel på knap *%. Heraf udgør det fælles salg af juletræer og pyntegrønt ca. *mio. kr., hvilket svarer til godt *% af hjemmemarkedet.

Det har ikke på grundlag af de foreliggende oplysninger været muligt at vurdere det fælles salgs indvirkning på prisdannelsen, idet det bl.a. ikke har været muligt for SDF at oplyse om og i hvilket omfang de af DS udsendte *vejledende priser på råtræ* anvendes af lokalforeningerne i forbindelsen med det formidlede salg af medlemmernes produkter. Det kunne blot oplyses, at mange foreninger har abonnement på priserne.

Som det fremgår, udgør det fælles salg af såvel råtræ som juletræer/pyntegrønt udgør ret beskedne andele af de indenlandske markeder af disse 2 produktgrupper. Da de anmeldte vedtægter efter de foreliggende oplysninger ikke er til hinder for en virksom konkurrence på de danske markeder for hhv. råtræ og juletræer/pyntegrønt, skønnes betingelserne for at give en ikke-indgrebs erklæring at være opfyldt.

Ved vurderingen kan der også lægges vægt på, at både markedet for råtræ og for juletræer og pyntegrønt er præget af store købere – henholdsvis savværksvirksomheder mv. og eksportgrossister. Hvis der ikke var mulighed for at samordne medlemmernes salg gennem foreningerne ville det i mange tilfælde ikke være muligt for de helt små skovejere at optræde som professionelle aktører på markedet, der kan opfylde købernes krav og opnå en rationel og rentabel skovdrift.

4.3. Spørgsmålet om fritagelse i henhold til lovens § 8, stk. 1

Da betingelserne for en ikke-indgrebs erklæring jf. foranstående er til stede, er det ufornuddent specielt at tage stilling til, om betingelserne for at meddele en fritagelse i henhold til konkurrencelovens § 8 stk. 1 er til stede.

<SMALL>[1](#) "Den nye konkurrencelov med forarbejder", spørgsmål nr. 99 og 103.</SMALL>